

**LAUSUNTO VALTAKUNNALLISEN LIIKENNEJÄRJESTELMÄSUUNNITELMAN
VAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA**

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Päijät-Hämeen liitolta lausuntoa parhaillaan laadittavana olevan, ensimmäisen 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusten arviointiohjelmasta 24.1.2020 mennessä. Arviointiohjelmassa kuvataan tiiviisti valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja sen vaikutusten arvioinnin lähtökohdat, tavoitteet, valmistelun eteneminen, arvioitavat vaikutukset ja valmisteluun liittyvä vuorovaikutus. Lausuntoja on pyydetty erityisesti arvioinnin lähestymistapaa ja menetelmiä, näkökulmien kattavuutta sekä vuorovaikutuksen järjestämistä koskien. Lisäksi voi antaa muuta evästyttä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun.

Arvioinnin lähestymistapa ja menetelmät

Arviointiohjelman mukaan vaikutusten arviointi toteutetaan pääasiassa asiantuntija-arviona ja olemassa olevia aineistoja hyödyntäen. Eri näkökulmia on avattu arviointiohjelmassa kattavasti, mutta menetelmien sisältöä ei kuvata edellä mainittua tarkemmin, mikä Päijät-Hämeessä nähdään puutteena. Arvioitavista tekijöistä on esitetty esimerkkejä, joten arviointiohjelmasta ei muodostu selkää kuvaa arviointiselostuksen laatimista varten: onko mahdollista, että arvioinnissa käytetään myös muita tekijöitä kuin ohjelmassa mainittuja ja mitä tekijöitä voi jäädä pois.

Useampien esimerkkinä esitettyjen arviointitekijöiden tavoiteltu suunta jää myös epäselväksi. Milloin esimerkiksi työssäkäyntialueiden laajuudessa tapahtuvat muutokset ovat myönteisiä ja milloin kielteisiä? Lisäksi arviointiin tekijöihin liittyviä epävarmuuksia olisi hyvä eritellä. Ohjelmassa nojataan myös eri hankkeissa tehtyihin vaikutusten arviointeihin, joiden näkökulma ei kuitenkaan aina sellaisenaan sovellu parhaalla tavalla valtakunnallisen suunnitelman arviointiin.

Arviointi kaipaisi tuekseen vision tai tavoitetilän valtakunnallisesta liikennejärjestelmästä, johon suunnitelman tavoitteita ja aikanaan toimenpiteitä voi peilata. Arviointiohjelmassa sanotaan, että tilannetta verrataan vertailuvaihtoehtoon, mutta tämä vertailuvaihtoehto kuvataan vaikutusten arviointiohjelmassa suppeasti.

Liikennejärjestelmän kehittämisen näkökulmien kattavuus

Arviointiohjelmassa on huomioitu laajasti liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelua ja liikennejärjestelmän kehittämistä ohjaavat valtakunnalliset normit sekä niistä johtuvat näkökulmat. Eri näkökulmia ei arviointiohjelmassa ole priorisoitu, eikä niiden roolia työssä ole eritelty. Työn edetessä ja viime kädessä arviointiselostuksessa selviää, vastaako todellisuus tätä laajaa kehikkoa ja seuraavalla suunnittelukierroksella voidaan hyödyntää opit ensimmäisestä kerrasta.

Toiveet vuorovaikutuksen ja viestinnän järjestämiseen

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu on vaikutusten arviointiohjelman mukaan vuorovaikutteista, ja vuorovaikutuksen ja viestinnän tavoitteena on osallistaminen, avoimuus sekä oikea-aikaisuus. Päijät-Häme pitää hyvänä, että yhteistyöryhmässä on huomioitu alueiden edustus, kun yhteistyöryhmässä on edustajia maakuntaliitoista, suurimmilta kaupunkiseuduilta sekä muista kunnista.

Tiedoksi:

 asianomainen maakuntahallitus

Päätöksentekovaltuus:

___ hallintosääntö § ___

Suunnitelman valmisteluprosessiin kuuluu kaksi lakisääteistä lausuntokierrosta. Arviointiohjelman mukaan muun vuorovaikutuksen kanavina hyödynnetään liikenneviranomaisten olemassa olevia verkostoja, mutta näitä verkostoja ei yksilöidä tarkemmin. Päijät-Häme pitää tärkeänä, että vuorovaikutuksessa huomioidaan eri alueet ja viestinnässä käytetään monipuolisia kanavia. Olennaista on, että alueiden näkökulmat huomioidaan tasapuolisesti ja alueilla oleva asiantuntemus saadaan hyödynnettyä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnassa sekä sen vaikutusten arvioinnissa. Eri näkökulmien huomiointi ja laaja keskustelu liikennejärjestelmän tavoitteista, reunaehdoista ja toteutumisen vaihtoehdoista on tärkeä yhteisen ymmärryksen synnyttämiseksi.

Lausunnon antaa ennakoon aluesuunnittelujohtaja Päijät-Hämeen liiton hallintosäännön 124 §:n nojalla toimistopäätöksenä, johon maakuntahallituksella on ns. otto-oikeus. Maakuntahallituksen seuraava kokous on 10.2.2020, jolloin sillä on mahdollisuus ottaa asia halutessaan käsiteltäväksi tai hyväksyä se sellaisenaan. Toimitamme siinä tapauksessa tiedon, jos maakuntahallitus päättää ottaa asian käsiteltäväkseen.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut erityisasiantuntija Jaana Martikainen.

Riitta Väänänen
aluesuunnittelujohtaja

Tiedoksi:

- asianomainen
- maakuntahallitus

Päätöksentekovaltuus:

__ hallintosääntö § ____